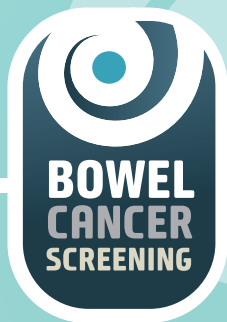

Скрининг за рак на дебелото черво

Фактите

Ваш е изборът дали да участвате в скрининг за рак на дебелото черво.

Ако сте във възрастовия диапазон, отговарящ на условията, и сте регистрирани при общопрактикуващ лекар, ще бъдете канени да участвате в скрининг на всеки 2 години.

Тази информация има за цел да Ви помогне да вземете решение.

Защо се прави скрининг за рак на дебелото черво?

- Ние предлагаме скрининг, за да се опитаме да открием признаци на рак на дебелото черво в ранен стадий, когато няма симптоми. Това е периодът, когато лечението може да бъде по-ефективно.
- Скринингът може да открива и полипи. Това са аномални струпвания на клетки в дебелото черво. Полипите не са ракови заболявания, но с течение на времето могат да се развият в ракови заболявания. Полипите могат лесно да се отстранят, което намалява риска от развитие на рак на дебелото черво.
- Редовният скрининг за рак на дебелото черво намалява риска от смърт поради рак на дебелото черво.

Какво представлява дебелото черво?

Дебелото черво е част от храносмилателната Ви система. То приема хранителни вещества и вода от храната и превръща останалото в екскременти (известни също като фекалии или изпражнения).

Какво представлява ракът на дебелото черво?

- Ракът на червата е известен още като рак на дебелото черво, рак на ректума или колоректален рак.
- Около 1 на 20 души развиват рак на дебелото черво през живота си.
- Ракът на дебелото черво е четвъртият най-чест вид рак, срещан при мъжете и жените в Северна Ирландия.
- Ракът на дебелото черво е по-често срещан при възрастните хора, особено при мъжете.

Рискове от развитие на рак на дебелото черво

Всеки човек, независимо от пола, е изложен на риск от развитие на рак на дебелото черво. Нещата, които могат да увеличат риска Ви, включват:

- остаряване (8 от 10 души, диагностицирани с рак на дебелото черво, са над 60 години);
- недостатъчна активност;
- наднормено тегло;
- диета с високо съдържание на червено и преработено месо и ниско съдържание на фибри, зеленчуци и плодове;
- тютюнопушене;
- употреба на твърде много алкохол;
- диабет тип 2;
- възпалително заболяване на червата (улцерозен колит или болест на Крон);
- фамилна анамнеза за рак на дебелото черво.

Какво се търси със скрининговия тест?

Скрининговият тест улавя наличието на кръв във Вашите изпражнения (кръв, която не бихте забелязали с просто око). Това може да бъде ранен предупредителен знак, че е възможно нещо да не е наред. Ако тестът открие известно кървене, това не означава, че непременно имате рак на дебелото черво. Това просто означава, че това трябва да се изследва, за да се открие причината за кървенето.

Как се провежда скринингът?

Вие ще получите комплект с тест по пощата. Комплектът е първата стъпка в процеса на скрининг, който може да включва допълнителни тестове и 1 или повече посещения в болница.

Как да направя теста?

- Тестът се провежда насаме във Вашия дом. Вземате много малка проба от изпражнението, като използвате предоставената тестова пръчица. Инструкциите за използването на теста са включени в комплекта.
- Има безплатна телефонна линия за помощ **0800 015 2514**, на която можете да се обадите, ако имате въпроси относно използването на тестовия комплект или ако се нуждаете от нов тест или плик за връщане.
- Има видеоклип, който е достъпен на: nidirect.gov.uk/bowel-screening
- Изпратете направения тест до скрининговата лаборатория в предплатения плик възможно най-скоро. Уверете се, че сте запечатали плика, преди да го поставите в пощенската кутия. Забавянията във връщането на Вашия тест могат да попречат на обработката на пробата.
- Не позволявайте на никой друг да прави Вашия тест и не изпращайте неизползвани комплекти обратно в предплатения плик.
- Моля да се обадите на телефонната линия за помощ, ако не сте сигурни дали трябва да направите скрининговия тест. Например ако сте претърпели операция и имате изкуствен отвор, който позволява на изпражненията от дебелото черво да преминават в торбичка (стома), тогава може да е добре да ни се обадите, преди да направите теста.

Кога ще получа моите резултати?

Трябва да получите писмо с резултатите си в срок до 2 седмици след изпращането на теста – ако не получите писмо, моля да се обадите на телефонната линия за помощ.

Колко надежден е тестът?

- Скрининговият тест не може да определя дали имате рак на дебелото черво. Той единствено разделя хората на 2 групи – такива, които не се нуждаят от повече тестове, и такива, които трябва да си направят допълнителни тестове.
- Ракът на дебелото черво може да причини редица симптоми. Тъй като скрининговият тест търси кръв, той може да не идентифицира всички видове рак на дебелото черво, ако няма кръвене.
- Нито един тест не е 100% надежден, така че ако имате някой от симптомите, изброени на страница 7, трябва да се свържете с вашия личен лекар, дори ако последният Ви тест е бил нормален. Възможно е рак да се развие между тестовете.

Какво означават резултатите?

В момента не са необходими допълнителни тестове. Повечето хора (около 98 от 100) получават този резултат. Това означава, че не сме открили кръв във Вашата проба или е само малко количество, което е в рамките на допустимите стойности на скрининга. Този резултат не гарантира, че нямате рак на дебелото черво или че той никога няма да се развие в бъдеще. Много е важно да се познават симптомите на рак на дебелото черво. Ще Ви бъде предлаган скрининг за рак на дебелото черво на всеки 2 години, докато навършите 74 години.

Необходими са допълнителни тестове. Около 2 на всеки 100 души получават този резултат. Това означава, че сме открили количество кръв във Вашите изпражнения над допустимите граници. Това не означава, че имате рак, но е необходимо да се направят допълнителни изследвания, за да се установи причината за наличието на кръв. Няколко неща могат да причинят кръв в изпражненията, като например:

- хемороиди;
- полипи на дебелото черво;
- рак на дебелото черво.

Ще бъдете извикани при практикуващия специалист по скрининг (SSP), за да обсъдите следващите стъпки. Най-често срещаният тест се нарича колоноскопия.

Какво представлява колоноскопията?

- При колоноскопията се използва много малка камера в края на тънка тръбичка, която позволява на лекаря или медицинската сестра да огледат дебелото черво за полипи или признаци на рак. Понякога се взема малка проба за изследване под микроскоп, която да се разгледа за наличие на ракови клетки.
- Както при повечето медицински процедури, съществува вероятност от усложнения. На всеки 10 000 извършени колоноскопии кървене може да се появи при около 67 от тях, а в по-малко от 10 случая при процедурата може да се случи перфорация на дебелото черво. Ако това се случи, почти винаги е необходима операция за поправяне на перфорираното място. В изключително редки случаи (доказателствата сочат едва 1 на 10 000 случая), колоноскопията може да доведе до смърт.
- Ако Ви бъде предложена колоноскопия, ще имате възможност да обсъдите всички въпроси или притеснения с медицинския специалист по скрининг.

Какво става, ако колоноскопията покаже, че се нуждае от допълнително лечение?

Ако се нуждаете от допълнително лечение, ще бъдете насочени към подходящия за Вас специалист. Например ако са били отстранени полипи по време на колоноскопия, може да бъдете извикани за повторна колоноскопия в бъдеще.

Диагнозата рак на дебелото черво е малко вероятна. Но ако това се случи, ще Ви насочим към екип от специалисти, които ще се погрижат за Вас. Основното лечение за рак на дебелото черво е хирургична операция. В някои случаи специалистите могат да Ви предложат химиотерапия или лъчетерапия.

Не всички видове рак на дебелото черво, открити при скрининг, са лечими. Що се отнася до хората, при които ракът на дебелото черво е открит в най-ранния му стадий, над 90% от тях са все още живи 5 години по-късно.

Възможни ползи и рискове от скрининга за рак на дебелото черво

Осведомеността за възможните рискове и ползи може да Ви помогне да решите дали да участвате в скрининг за рак на дебелото черво.

Ползи

- намалява риска от смърт поради рак на дебелото черво
- позволява отстраняването на аномалии (като полипи), открити при колоноскопия, което намалява риска от развитие на рак на дебелото черво
- може да се направи у дома насаме

Рискове

- лечението може да причини усложнения, например по време или след колоноскопия
- скринингът може да пропусне рак, ако не е имало кървене, когато сте правили теста

На кои симптоми трябва да се обръща внимание

Симптомите на рак на дебелото черво могат да включват:

- промени в обичайния Ви режим на изхождане;
- кръв в изпражненията Ви, която може да изглежда червена или черна;
- по-редки изпражнения, по-често изхождане и/или запек;
- кървене от ануса;
- често чувство на нужда от изхождане, дори току-що да сте били до тоалетната;
- болка или бучка в корема;
- подуване на корема;
- от известно време чувство на по-голяма умора от обикновено;
- загуба на тегло без видима причина.

Скринингът за рак на дебелото черво не е тест за симптоми. Ако имате някой от тези симптоми в продължение на 3 или повече седмици, моля, говорете с Вашия личен лекар, който може да Ви назначи различен тест. Това е много важно, за да се гарантира, че могат да бъдат организирани допълнителни тестове, ако е необходимо. Дори ако наскоро сте се подложили на скрининг за рак на дебелото черво и/или колоноскопия, все пак трябва да проверите симптомите си. Моля, не забравяйте, че тези симптоми не означават непременно, че имате рак на червата.

Как мога да намаля риска от рак на дебелото черво?

Освен че трябва да се подлагате на скринингов тест на всеки 2 години, можете да намалите риска, като следвате съветите за здравословен начин на живот – научете повече на www.choosetolivebetter.com

- Хранете се здравословно, като включвате 5 порции плодове и зеленчуци на ден, както и пълнозърнести храни, боб и варива за фибри. Ограничете червеното месо, особено преработеното червено месо.
- Бъдете активни.
- Поддържайте здравословно тегло.
- Ограничете приема на алкохол.
- Преустановете тютюнопушенето – за помощ се обърнете към www.stopsmokingni.info

Как да се уверя, че ще ми бъде изпратен комплект с тест в бъдеще?

Вашият общопрактикуващ лекар ни предоставя Вашите данни за контакт, така че, моля бъдете сигурни, че той винаги има правилното Ви име, дата на раждане и адрес.

Какво се случва с моята проба, след като бъде тествана?

След като бъде тествана, Вашата проба се унищожавя. Резултатите ще бъдат въведени в компютър и ще Ви бъде изпратен друг тест след 2 години.

Информация за защита на личните данни

- Копие от резултатите Ви ще бъде изпратено на Вашия личен лекар.
- Програмата за скрининг на рак на дебелото черво трябва да съхранява данни за всички хора, които са били изследвани, както и техните резултати.
- Персоналът, работещ по програмата, може да вижда и преглежда Вашите данни.
- Тази информация се използва, за да се гарантира, че програмата работи в съответствие с високия стандарт, който трябва да поддържа.
- Информацията също така показва колко случая на рак са били открити и гарантира, че хората получават правилното лечение.
- Може да преглеждаме резултатите от предишните Ви скрининг тестове, ако Ви бъде поставена диагноза рак на дебелото черво между скрининг тестовете. При желание може да се запознаете с резултатите от тази проверка.
- Ако имате нужда от допълнителна информация относно това как се съхраняват и използват Вашите данни, трябва да се свържете с безплатната телефонна линия за помощ на **0800 015 2514**.

Ще оказвате ли помощ на някого при направата на теста?

Ако сте попечител на някого, трябва да му помогнете да направи теста за скрининг на дебелото черво само ако той желае и е съгласен да му окажете помощ.

Ако се грижите за някого, който не е способен да даде съгласието си за участие в скрининга, трябва да говорите с личния лекар на лицето, за да решите дали скринингът е в неговия най-добър интерес.

За помощ или съвет

Моля да се свържете с безплатната телефонна линия за помощ на **0800 015 2514**, ако имате въпроси.

За допълнителна информация посетете:

nidirect.gov.uk/bowel-screening

За тази листовка на друг език или в друг формат посетете:

<http://pha.site/bowel-cancer-screening-facts>

или последната страница на тази листовка.

За хора с нарушения в слуха и речта, може да се използва Relay UK. Моля да се обадите на линията ни за помощ **18001 0800 015 2514**.

Допълнителна информация за лица, които са транссексуални, небинарни и с флуиден пол е налична на

www.pha.site/screeningleaflet

За замяна на комплекта

Моля да се свържете с безплатната телефонна линия за помощ на 0800 015 2514, ако е необходимо да заявите замяна на комплект за скрининг на дебелото черво или плик. Моля да не се свързвате с Вашия личен лекар за замяна или за връщане на Вашия скринингов тест, тъй като той не може да предостави или приеме тези тестове.

Отказ от скрининг

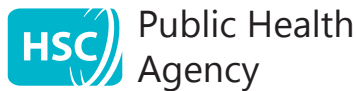
Участието в скрининг е личен избор. Моля да се свържете с безплатната телефонна линия за помощ на **0800 015 2514**, ако желаете да обсъдите отказ от скрининг програмата за рак на дебелото черво.

За тази листовка на друг език или в друг формат посетете:

<http://pha.site/bowel-cancer-screening-facts>

или сканирайте QR кода по-долу.

Public Health Agency

12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.

Телефон: 0300 555 0114 (местна тарифа)

www.publichealth.hscni.net

Намерете ни на:

